

DİŞ EKSİKLİĞİ İLE FAZLALIĞININ BİRARADA BULUNMASI
(Bir Olgu Nedeniyle)

Tamer KINOĞLU*
Dilşat. ALASYA***

Mete AKHUNLAR**
Tansev MIHÇIOĞLU****

GİRİŞ

Odontojenik diş defektleri sünnümerer dişlerden, dişlerin total kaybına kadar değışen derecelerde diş sayısı anomalilerini içerirler.

Sünnümerer dişlerin görölmesi daha sık rastlanan bir durumdur ve oranı farklı toplumlarda değışiklik göstermek üzere % 0.8-7.0 arasında bildirilmektedir (2).

Etyolojisinde genetik bir etkinin varlığı düşünölmekle birlikte, bilimsel olarak kanıtlanmamıştır. Maksillada, mandibulaya oranla sekiz kat (azla görölme) ve en çok, özellikle ortodontik tedaviler sırasında, iki santral diş arasına yerleşmiş meziodens vakalarına rastlanmaktadır. Sünnümerer kaninler ve promolar dişler nadir görölürler. Ender olmakla birlikte, bazan molar dişlerin bukkal tarafında yerleşmiş paramolar ve distal tarafında yerleşmiş distomolarlara rastlamak mümkündür. Fazla sayıdaki diş morfolojik bozukluk göstermeyebilir, ancak, genellikle boyutu ufaktır ve anomalilidir (2,3).

Sünnümerer diş görölmesi ile karakterize olan hiperdonti, sıklıkla erkeklerde görölürken, az sayıda diş bulunmasını tanımlayan hipodonti, sıklıkla kadınlarda bulunmaktadır. Tek ya da çok sayıda diş eksikliği (Agenesis), hem süt hem de daimi dişlenmede görölmeyle birlikte, daimi dişlerde daha sık rastlanan bir durumdur. Agenesis

(*) G.Ü. Dişhek. Fak. Diş Hast. ve Ted. A.B.D. Başkanı, Doç. Dr.

t**) G.Ü. Dişhek. Fak. Oral Diagnoz Bilim Dalı, Öğr. Gör., Dr.

(***) G.Ü. Dişhek. Fak. Oral Diagnoz Bilim Dalı, Araş. Gör., Dr.

(****) G.Ü. Dişhek. Fak. Diş Hast. ve Ted. A.N.B. Öğr. Üyesi, Y. Doç. Dr.

DİŞ EKSİKLİĞİ İLE FAZLALIĞININ BİRARADA BULUNMASI

oranı en fazla 3'üncü molar dişte ve sonra sırasıyla mandibular 2'nci premolar diş, maksiller 2'nci premolar ve maksiller lateral kesici dişlerdedir. Hipodontide, az sayıda ve özel bazı dişlerin eksikliği söz konusudur, buna karşın oligodonti, çok sayıda diş eksikliği, mevcut dişlerin boyutlarında azalma ve çoğu kez, başka organlardaki anomalileri de ifade eder. Oligodonti vakalarında, anomalinin yalnız dişe mi ait olduğu ya da herediter ektodermal defekt gibi, bir bozukluğun sonucu mu olduğu sorusu aydınlatılmalıdır. Süt dişleri ve daimi dişlerin tamamının eksikliğini ifade eden anadonti ise, pek rastlanan bir durum değildir (2).

Dişlerin bir bölümünün eksikliği ve sürnümerer dişlerin varlığı tek başlarına, sıklıkla görülse de, her iki durumun aynı bireyde bulunması ilginçtir. Bu konuda yapılan taramada, günümüze kadar yalnız 6 vaka bildirildiği saptanmıştır. Bu makalede, diş eksikliği ve fazlalığını birarada gördüğümüz bir vakayı takdim etmeyi amaçladık.

VAKA TAKDİMİ

M.N. adlı 13 yaşındaki kız çocuğu, üst santral dişlerinin arkasında palatinal bölgede sürmüş olan meziodensin dilini rahatsız etmesi nedeniyle kliniğimize başvurdu. Yapılan muayenesi sonucunda, meziodensi çevreleyen ve üst santral dişlerin palatinal bölümündeki diş etinde orta derecede gingivitise ek olarak, alt sağ ve sol süt ikinci molar dişlerinin dışında, bütün süt dişlerinin değişmiş olduğu ve daimi ikinci molar dişlerine kadar bütün dişlerinin oklüzyonda olduğu görüldü. Hastadan elde edilen panoramik radyografi ve periapikal radyografilerinde, meziodensin radyolojik olarak seçilebilir komplikasyonlar oluşturmadığı ve alt daimi ikinci küçük azı dişinin, süt ikinci molar diş altında kök teşekkülünü tamamlamış olduğu ve sol ikinci küçük azı dişinin hiç teşekkül etmemiş olduğu görüldü. Bu bulgular dışında, radyolojik olarak 3'üncü molar dişlerin tümünün yerlerinde gelişmekte olduğu gözlemlendi (Resim 1).

Hastanın anamnezinde, genel sağlık durumunun iyi olduğu ve daha önce çocukluk hastalıklarından, kızamık ve su çiçeği geçirdiği saptandı. 10 ve 9 yaşlarındaki iki erkek kardeşinin, annesinin ve babasının muayene ve radyolojik tetkikleri, benzer bir bulgu vermedi.

Alınan bilgilerden, aile çevresinde de benzer bir vaka olmadığı belirlendi.

Resim 1 : Hastanın panr.tr-mik radyografisi.

Hastanın ektodermal displazi ya da diş eksikliği ya da fazlalığını beraberinde getiren anomaliler açısından incelenmesinde ise, dikkati çeken bir bulguya rastlanılmadı.

TARTIŞMA

Literatürde daha önce yayınlanan benzer konudaki vakalarda, Mumms(1967) (4), sol alt 2'nci premolar diş fazlalığı ve üst çenede iki taraflı lateral dişlerin eksikliğinden bahsetmektedir. Aynı tarihte, Camilleri'nin (1) vakasında, üst çenede iki taraflı lateral dişlerin eksikliği ve üst çenede orta hatta, dişe benzer bir yapı takdim edilmiştir.

Nathainol (1970), üst çenede meziodens ve alt çenede 2'nci premolar diş eksikliğini açıklamıştır.

1979 yılında Spyropoulos'un (8), üç hastalık serisinde sırasıyla, alt kesici diş fazlalığı ve iki taraflı üst çene lateral ve premolar dişlerin eksikliği, üst çene lateral ve premolar dişlerin eksikliği, üst çene tek taraflı lateral diş fazlalığı ve alt çene santral dişin eksikliğinden bahsedilmiştir. Vakamızda da, bir meziodens ile sol alt ikinci premolar diş eksikliği saptanmıştır.

Mineralizasyon gecikmesi, ektojik diş sürme gecikmesi gibi klinik bulgular çoğunlukla hipodonti'ye eşlik ederler. Vakamızda da,

DİŞ EKSİKLİĞİ İLE FAZLALIĞININ BİRARADA BULUNMASI

sağ alt ikinci premolar dişteki sürme gecikmesi bu bulguyu desteklemektedir.

Periapikal grafilerle belli bir bölgedeki diş eksikliği ya da fazlalığının saptandığı durumlarda, tüm dişlerin sayısal ve sürme pozisyonu açısından bir arada değerlendirilmesi, panoramik radyografi ile daha güvenilir olmaktadır.

Hastaya teşhis koymadan önce, vakamızda olduğu gibi, olayın yalnız diş bozukluğu ile sınırlı kalıp kalmadığının araştırılması önem taşımaktadır.

Ö Z E T

Bu yazıda diş eksikliği ve fazlalığı ile ilgili literatür bilgilerinin kısa bir tekrarı yapıldıktan sonra, her iki bulgunun bir arada bulunduğu ilginç bir vakanın takdimi yapıldı ve teşhis konusunda, panoramik grafinin ve sistemik bulguların ayırt edilmesinin önemine de değinildi.

SUMMARY

A CASE OF MESIODENS AND A TOOTH ABSENCE

In this paper, literature knowledge about hypodontia and supernumerary teeth have been reviewed and, an interesting rare case of mesiodens and second premolar tooth absence have been reported. Importance of orthopantomographic radiography and isolation of systemic symptoms in diagnosis was also noted.

KAYNAKLAR

- 1 — Camilleri, G.E. : Concomitant Hypodontia and Hyperdontia. Br. Dent. J.. 123 : 338-349, 1967.
- 2 — Gorlin, R.J. and Goldman, H.M. : Thoma's Oral Pathology. Vol 1, 6th ed. The C.V. Mosby, St. Louis, 1970.

- 3 — Lynch, M.A. : Burket's Oral Medicine, Diagnosis and Treatment. 7th ed. J.B. Lippincott Co. Philadelphia, Toronto, 1977.
- 4 — Mumms, D.A. : A Case of partial Anodontia and Supernumerary Tooth Present in the Same Jaw. Dent. Pract, 18 : 34-42, 1967.
- 5 — Schulze, Ch. : Lehrbuch der Kieferorthopaedie. Band 1, 2, überarbeitete Auflage. Quintessenz Verlags-GmbH, Berlin, 1980.
- 6 — Schulze, Ch. : Lehrbuch der Kieferorthopaedie. Band 3. Quintessenz Verlags-GmbH, Berlin, 1982.
- 7 — Schafer, W.C, Hine, M.K. and Levy, B.M. : A Textbook of Oral Pathology, 3rd ed., Philadelphia, W.B. Saunders Company, 1974.
- 8 — Spyropoulos, N.D., Patsakas, A.J. and Angelopoulos, A.P.: Simultaneous Presence of Partial Anodontia and Supernumerary Teeth. Oral Surg., 48(1): 125-138, 1979.